

Jurisprudentie-bulletin RSJ 2017/7

zie ook www.rsj.nl

Inhoudsopgave jurisprudentiebulletin 2017 - 7

<p>Zaaknummer: 16/4091/GA</p> <p>Datum uitspraak: 10 november 2017</p>	<p>Dbt; motiveringsbeginsel</p>	<p>Richtinggevende uitspraak. Enkele feit van vervolging of veroordeling voor een nieuw strafbaar feit in detentie gepleegd onvoldoende voor uitsluiting van deelname aan plusprogramma zonder enige afweging. Er kunnen zich omstandigheden voordoen die een inbreuk op de Regeling rechtvaardigen en nopen tot een kenbare belangenafweging van de directeur. Dit had in dit geval moeten gebeuren. Klager alsnog ontvankelijk in beklag, opdracht aan directeur om beslissing kenbaar te motiveren.</p>	<p>Blz. 8</p>
<p>Zaaknummer: 16/4169/GA en 17/762/GA</p> <p>Datum uitspraak: 20 oktober 2017</p>	<p>Behandelingsplan; Ontvankelijkheid formeel</p>	<p>Richtinggevende uitspraak van bc. Voor klachten over onder andere verloop, inhoud, doelmatigheid en zorgvuldigheid van behandeling in het kader van ISD-maatregel bestaat een afzonderlijke procedure als geregeld in artikel 38s Sr. Klager heeft die procedure doorlopen. Daarover kan daarom niet op grond van artikel 60 Pbw worden geklaagd. Klager alsnog niet-ontvankelijk in klachten. (Wet- en regelgeving: Pbw artikel 18a e.v. ; WSr artikel 38s)</p>	<p>Blz. 10</p>
<p>Zaaknummer: 17/1624/GA</p> <p>Datum uitspraak: 26 september 2017</p>	<p>Gedeco</p>	<p>Uitspraak beklagrechtter wordt vernietigd omdat het beklag onjuist is omschreven en beoordeeld. Directeur heeft onvoldoende voortvarend gehandeld ten behoeve van het oprichten van een gedeco op unit 6 en 7. Beklag gegrond, tegemoetkoming €10,=. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 74)</p>	<p>Blz.11</p>

<p>Zaaknummer: 17/0282/GA en 17/0385/GA</p> <p>Datum uitspraak: 19 september 2017</p>	<p>Geestelijke verzorging; Disciplinaire straffen aanleiding; Ordemaatregel aanleiding</p>	<p>Verbod van directeur TA om te bidden in daarvoor niet bestemde ruimten levert geen schending op van artikel 9 EVRM. Karakter van detentie brengt mee dat hieraan door directeur beperkingen kunnen worden gesteld en deze hebben een wettelijke grondslag in de Pbw. Directeur heeft klager van tevoren gewaarschuwd dat het niet is toegestaan (gezamenlijk) te bidden in daartoe niet bestemde ruimten. Nu klager desondanks in strijd met bevelen van directeur heeft gehandeld en is blijven handelen, zijn de aan klager opgelegde straffen en maatregelen, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, niet als onredelijk of onbillijk aan te merken. Beroep directeur gegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 2, 41; EVRM artikel 9)</p>	<p>Blz.12</p>
<p>Blz. Zaaknummer: 17/2127/GA</p> <p>Datum uitspraak: 12 september 2017</p>	<p>Dwangbehandeling</p>	<p>Gevaarscriterium is onvoldoende onderbouwd. Door psychiater aangevoerde risico's voor vermeende tegenstanders is daartoe onvoldoende. Onvoldoende gebleken van concrete feiten en omstandigheden die maken dat klager een gevaar voor zichzelf en/of anderen vormt. Beroep gegrond, vernietiging bestreden beslissing en tegemoetkoming van € 50,=. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 46d, aanhef en onder a.)</p>	<p>Blz.15</p>

<p>Zaaknummer: 17/1910/GA</p> <p>Datum uitspraak: 12 september 2017</p>	<p>Dwangbehandeling</p>	<p>Behandelplan moet inzicht geven in de vraag hoe logisch en consistent de stappen zijn gezet van symptomen naar diagnose en interventie. In onderhavig behandelplan geen verwijzing naar de psychotische stoornis van klager. Niet gebleken dat op de diagnose toegespitste behandelingen zijn aangeboden die gevaar op minder ernstige wijze kunnen afwenden. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 50,=.</p> <p>(Wet- en regelgeving: Pbw art 46d, e; Pm art. 21b)</p>	<p>Blz.17</p>
<p>Zaaknummer: 17/1290/GA</p> <p>Datum uitspraak: 7 september 2017</p>	<p>Disciplinaire straffen aanleiding; Disciplinaire straffen straftoemeting; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Disciplinaire straf vanwege aantreffen telefoon niet onredelijk /onbillijk. Hoewel het de tweede keer was dat een mobiele telefoon werd aangetroffen en het de directeur vrij stond af te wijken van het in sanctiekaart genoemde strafmaximum is sprake van dermate grote afwijking dat opgelegde straf disproportioneel is. Beroep in zoverre gegrond, tegemoetkoming € 30,=.</p> <p>(Wet- en regelgeving: Pbw art. 50, 51)</p>	<p>Blz.19</p>
<p>Zaaknummer: 17/1374/GA</p> <p>Datum uitspraak: 7 september 2017</p>	<p>Bezoek</p>	<p>Afwijzing verzoek om bzt niet onredelijk nu klager als gevolg van schorsing van zijn detentie niet aan het vereiste van zes maanden voldeed als genoemd in art. 3.8.1. Oude regeling niet op klager van toepassing nu datum van verzoek bzt bepalend is. Niet gebleken van bijzondere omstandigheden. Beroep directeur gegrond, beklag alsnog ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 38; Regeling model huisregels penitentiaire inrichtingen art. 3.8.1.)</p>	<p>Blz.20</p>

<p>Zaaknummer: 17/0205/GA</p> <p>Datum uitspraak: 17 augustus 2017</p>	<p>Cameratoezicht</p>	<p>Door een camera die bestemd is voor omtrekbeveiliging te gebruiken om gericht en gedurende geruime tijd klagers cel te observeren ten einde een mobiele telefoon op te sporen, is inbreuk gemaakt op klagers recht op privacy. Beroep directeur ongegrond. (Wet- en regelgeving: EVRM art. 8; Pbw art. 34, 24a en 51a)</p>	<p>Blz.21</p>
<p>Zaaknummer: 17/2692/SGA</p> <p>Datum uitspraak: 16 augustus 2017</p>	<p>Disciplinaire straffen straftoemeting; Schorsing procedureel</p>	<p>De directeur heeft onvoldoende gemotiveerd waarom hij een hogere straf heeft opgelegd dan volgens het landelijk geldende sanctiebeleid (vermeld in de Sanctiekaart 2016 Landelijk) als maximaal wordt genoemd. Afwijkingen van dat sanctiebeleid zijn toegestaan, mits dit door de directeur wordt gemotiveerd. De motivering van de directeur ziet enkel op de strafwaardigheid van feiten maar niet blijkt dat rekening is gehouden met het feit dat klager inmiddels al een maand in afzondering en opsluiting verblijft, terwijl doel van het sanctiebeleid (onder meer) is het terugdringen van mogelijk schadelijke effecten van (langdurige) afzondering. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 51 en 66; Sanctiekaart 2016 Landelijk)</p>	<p>Blz.22</p>

<p>Zaaknummer: 17/2090/GB</p> <p>Datum uitspraak: 26 september 2017</p>	<p>Plaatsing/overplaatsing VRIS</p>	<p>Klager heeft geen rechtmatig verblijf in Nederland. Medisch adviseur acht overplaatsing op medische gronden ivm dochter geïndiceerd. Beroepscommissie oordeelt anders. Blijkens bezoekerslijst is klager niet van bezoek verstoken en dochter heeft hem tweemaal bezocht. Klager is mogelijkheid geboden van omgekeerde bezoekenregeling maar hij heeft daarvan geen gebruik willen maken. Voorts mogelijkheid via Skypeverbinding contact met familie te onderhouden. Afwijzing verzoek overplaatsing niet onredelijk/onbillijk. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 18; Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 20b)</p>	<p>Blz.23</p>
<p>Zaaknummer: 17/1331/GB</p> <p>Datum uitspraak: 28 augustus 2017</p>	<p>Plaatsing/overplaatsing eerste plaatsing gevangenis</p>	<p>Enige concrete onderbouwing van de door de selectiefunctionaris aangevoerde capaciteitsproblemen in de gevangenissen in de regio Rotterdam ontbreekt. Van een belangenafweging, om klager niet op de wachtlijst te plaatsen, is evenmin gebleken. Beroep gegrond, opdracht nemen nieuwe beslissing. Geen tegemoetkoming. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 17, 25)</p>	<p>Blz.24</p>

<p>Zaaknummer: 17/2698/GV</p> <p>Datum uitspraak: 30 augustus 2017</p>	<p>Incidenteel verlof</p>	<p>Klager is veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf. Klager heeft specifiek verzocht om incidenteel verlof op 31 augustus 2017, omdat hij tijd wil doorbrengen met zijn gezin en zijn dochter op die datum jarig is. Dit betreft in dit geval een (afzonderlijk) verzoek om verlof dat los staat van het verlenen van verlof in het kader van de resocialisatie. Geen sprake van een gebeurtenis waarbij klagers aanwezigheid noodzakelijk is. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 21)</p>	<p>Blz.25</p>
<p>Zaaknummer: 17/1658/JM</p> <p>Datum uitspraak: 25 september 2017</p>	<p>Medische verzorging behandeling; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Nagelaten is adequaat tijdige zorg te verlenen m.b.t. gebroken hand. Direct raadplegen arts had in rede gelegen nu bij eerste contact door verpleegkundige asdrupijn is geconstateerd. Beroep gegrond, tegemoetkoming voor ongemak € 25,=. (Wet- en regelgeving: Rjj art. 55)</p>	<p>Blz.26</p>

Zaaknummer:

16/4091/GA

Datum uitspraak:

10 november 2017

Beroepscommissie:

Wit, mr. J.A.M. de
Rutten, mr. M.A.G.
Schagen, J..
Jousma, mr. S.(secretaris)

Trefwoorden:

Dbt; motiveringsbeginsel

Samenvatting:

Richtinggevende uitspraak. Enkele feit van vervolging of veroordeling voor een nieuw strafbaar feit in detentie gepleegd onvoldoende voor uitsluiting van deelname aan plusprogramma zonder enige afweging. Er kunnen zich omstandigheden voordoen die een inbreuk op de Regeling rechtvaardigen en nopen tot een kenbare belangenafweging van de directeur. Dit had in dit geval moeten gebeuren. Klager alsnog ontvankelijk in beklag, opdracht aan directeur om beslissing kenbaar te motiveren.
(Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden artikel 1e onder b)

Rechtsoverwegingen:

In artikel 1e, aanhef en onder b, van de Regeling is bepaald dat gedetineerden die vervolgd worden voor het in detentie plegen dan wel medeplegen van misdrijven uitgesloten zijn van promotie of het plusprogramma. In de nota van toelichting bij de Regeling (Stcrt. 20 februari 2014, nr. 4617)

staat - voor zover hier van belang - dat in artikel 1e wordt geregeld welke groepen gedetineerden zijn uitgezonderd van promoveren en dientengevolge niet in het plusprogramma kunnen worden geplaatst. Het gaat hier, aldus de toelichting, om uitsluitingen van rechtswege. Het gaat om gedetineerden die zich tijdens hun detentie schuldig maken aan het (mede)plegen van misdrijven en die daarvoor worden vervolgd en veroordeeld. Volgens de nota van toelichting is evident dat deze gedetineerden niet het juiste gedrag vertonen. Zijn betrokkenen reeds gepromoveerd op het moment van het (mede)plegen van het misdrijf, dan worden zij teruggeplaatst naar het basisprogramma.

Dit rechtsgevolg vloeit voort uit artikel 1e. Tegen de mededeling van de directeur tot terugplaatsing staat geen beroep open. Tot slot wordt in de nota van toelichting nog opgemerkt dat voor deze groepen gedetineerden het basisprogramma geldt. Het plusprogramma met zijn grotere mate van vrijheden verhoudt zich niet met deze aard van detentie.

In de Nota van Toelichting bij de Regeling is ten aanzien van voornoemde wettelijke bepaling vermeld dat tegen de mededeling van de directeur tot terugplaatsing geen beroep openstaat. De Pbw biedt evenwel geen ruimte om bij Nota van Toelichting op een uitvoeringsregeling het bij formele wet geregelde beklagrecht in te perken. De beroepscommissie heeft in RSJ 25 augustus 2016, 16/1737/GA dan ook overwogen dat het aan de rechter is om te bepalen of sprake is van een beslissing als bedoeld in artikel 60 van

de Pbw, waartegen beklag kan worden ingesteld en oordeelt in die zin. Gelet hierop zal de beroepscommissie klager alsnog ontvangen in zijn beklag en zal zij de uitspraak van de beklagcommissie vernietigen.

Onweersproken is dat klager strafrechtelijk is vervolgd en vervolgens veroordeeld wegens een misdrijf, gepleegd in juni 2014, terwijl klager in detentie verbleef.

Voorts is onweersproken dat klager reeds twee jaren 'groen' gedrag vertoont en dat hij tot 1 juli 2016 - dus terwijl hij werd vervolgd wegens het plegen van het strafbare feit - in het plusprogramma heeft verbleven. De degradatie naar het basisprogramma op 1 juli 2016 hangt enkel samen met de strafrechtelijke vervolging, die inmiddels heeft geresulteerd in een veroordeling door het gerechtshof.

Bij strikte toepassing van artikel 1e en onder b van de Regeling wordt een gedetineerde die vervolgd wordt en veroordeeld is voor een tijdens zijn detentie gepleegd misdrijf voor de rest van zijn detentie uitgesloten van deelname aan het plusprogramma en daarmee van de extra activiteiten die in dat programma worden aangeboden. Het resocialisatiebeginsel in de Pbw houdt in dat met de handhaving van het karakter van de vrijheidsbenemende sanctie de tenuitvoerlegging hiervan zoveel mogelijk dienstbaar wordt gemaakt aan de voorbereiding van de terugkeer in de maatschappij. Ook het doel van de Regeling waarin het onderdeel promoveren en degraderen is opgenomen, is het bevorderen van positief gedrag van gedetineerden

tijdens de tenuitvoerlegging van hun straf, waardoor een bijdrage kan worden geleverd aan de individuele resocialisatie. Indien de gedetineerde wordt uitgesloten van deelname aan het plusprogramma, en wel voor de rest van zijn detentie, en daarmee wordt uitgesloten van de extra vrijheden en activiteiten die zijn gericht op zijn terugkeer in de samenleving, moet hij zich met minder ondersteuning voorbereiden op die terugkeer. Er kunnen overigens goede gronden aanwezig zijn voor uitsluiting van deelname aan het plusprogramma, maar het enkele feit van een vervolging of veroordeling kan, gelet op het belang dat in de Pbw aan resocialisatie wordt gehecht, zonder enige afweging niet als zodanig worden aangemerkt.

Er kunnen zich immers omstandigheden voordoen die een inbreuk op de Regeling rechtvaardigen en die nopen tot een - kenbare - belangenafweging van de directeur alvorens hij beslist een gedetineerde te degraderen. Deze omstandigheden kunnen zijn: de aard en de ernst van de strafbare gedraging die binnen of buiten de inrichting haar effect heeft gehad, de mate waarin inbreuk is gemaakt op de orde en veiligheid in de inrichting dan wel op de ongestoorde tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming, de al dan niet opzettelijkheid van de gedraging, de duur van de naar aanleiding van de strafbare gedraging opgelegde straf in combinatie met de duur van de daaraan voorafgaande vervolging en het gedrag dat de gedetineerde structureel in de detentiesituatie vertoont.

Gelet op al het vorenstaande in

onderling verband gezien, is de beroepscommissie van oordeel dat de directeur voorafgaande aan de degradatiebeslissing een schriftelijk kenbare belangenafweging had moeten maken. De beroepscommissie zal vervolgens met gepaste terughoudendheid de redelijkheid en billijkheid van die afweging in het licht van de bovengenoemde omstandigheden beoordelen. Nu de kenbaarheid van de afweging ontbreekt zal de beroepscommissie het beroep en het onderliggende beklag gegrond verklaren en draagt zij de directeur op de beslissing alsnog met inachtneming van het vorenstaande kenbaar te motiveren. Vooralsnog acht zij geen termen aanwezig om aan klager een tegemoetkoming toe te kennen.

Zaaknummer:

16/4169/GA en 17/762/GA

Datum uitspraak:

20 oktober 2017

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der Schagen, J. MA
Lucas, mr. E.
Jousma, mr. S.(secretaris)

Trefwoorden:

Behandelingsplan; Ontvankelijkheid formeel

Samenvatting:

Richtinggevende uitspraak van bc. Voor klachten over onder andere verloop, inhoud, doelmatigheid en zorgvuldigheid van behandeling in het kader van ISD-

maatregel bestaat een afzonderlijke procedure als geregeld in artikel 38s Sr. Klager heeft die procedure doorlopen. Daarover kan daarom niet op grond van artikel 60 Pbw worden geklaagd. Klager alsnog niet-ontvankelijk in klachten. (Wet- en regelgeving: Pbw artikel 18a e.v. ; Wsr artikel 38s)

Rechtsoverwegingen:

In het verleden heeft de beroepscommissie verschillend geoordeeld over de vraag of – kort samengevat – over de wijze van tenuitvoerlegging van de ISD-maatregel op grond van de Penitentiare beginselenwet geklaagd kan worden. Die vraag is bij uitspraak van 23 oktober 2008 (RSJ 08/1143/GA) ontkennend, en bij uitspraak van 9 april 2009 (RSJ 08/3069/GA) bevestigend beantwoord. De beroepscommissie onderkent dat sprake is van divergerende jurisprudentie en biedt in deze uitspraak duidelijkheid.

Ingevolge artikel 38s, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht (Sr) kan de rechter, op vordering van het Openbaar Ministerie, op verzoek van de verdachte of diens raadsman dan wel ambtshalve, bij of na het opleggen van de maatregel beslissen tot een tussentijdse beoordeling van de noodzaak van de voortzetting van de tenuitvoerlegging van de maatregel. In de Memorie van Toelichting op artikel 38s Sr (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002–2003, 28 980, nr. 3) staat het volgende: “Deze bepaling schept een extra waarborg voor een zorgvuldige toepassing van de regeling. Zij voorziet in de mogelijkheid dat de rechter bij het opleggen van de maatregel bepaalt dat hij tussentijds wenst te worden

voorgelicht over het verloop van de behandeling. De rechter kan er, zeker in de begintijd, waarin met het nieuwe strafrechtelijke instrument nog de nodige ervaring moet worden opgedaan, behoefte aan hebben na te gaan of de door hem opgelegde maatregel beantwoordt aan de daarmee beoogde doeleinden. De mogelijkheid van een tussentijdse rechterlijke controle is in het belang van een zorgvuldige tenuitvoerlegging van de maatregel.” Een veroordeelde kan op grond van artikel 38s Sr – kort samengevat – zes maanden na aanvang van de tenuitvoerlegging van de maatregel de rechter verzoeken dat deze toetst of voortzetting van de tenuitvoerlegging van de ISD-maatregel noodzakelijk is. De rechter dient daarbij te kijken – zo volgt uit de Memorie van Toelichting – naar het verloop van de behandeling. Hij gaat daarbij na of de maatregel beantwoordt aan het doel waarvoor deze is opgelegd en toetst of de tenuitvoerlegging zorgvuldig is. Voor klachten over onder andere het verloop, de inhoud, de doelmatigheid en de zorgvuldigheid van de behandeling bestaat derhalve een afzonderlijke procedure als geregeld in artikel 38s Sr. Daarover kan daarom niet op grond van artikel 60 van de Penitentiaire Beginselenwet worden geklaagd. Dit betekent dat klager – die overigens met zijn raadsman de procedure van artikel 38s Sr heeft doorlopen – in zijn klachten niet had moeten worden ontvangen. De beroepscommissie zal daarom de uitspraken van de beklagcommissie vernietigen en klager alsnog niet-ontvankelijk verklaren in zijn klachten.

Zaaknummer:

17/1624/GA

Datum uitspraak:

26 september 2017

Beroepscommissie:

Bas, mr. C.M. van der Rossem-Broos, mr. R.S.T. van Rutten, mr. M.A.G. Jousma, mr. S. (secr.)

Trefwoorden:

Gedeco

Samenvatting:

Uitspraak beklagrechter wordt vernietigd omdat het beklag onjuist is omschreven en beoordeeld. Directeur heeft onvoldoende voortvarend gehandeld ten behoeve van het oprichten van een gedeco op unit 6 en 7. Beklag gegrond, tegemoetkoming €10,=. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 74)

Rechtsoverwegingen:

Op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht, constateert de beroepscommissie dat de beklagrechter het beklag onjuist heeft omschreven en beoordeeld. De beklagrechter is ervan uitgegaan dat klager heeft geklaagd over het feit dat hij geen plaats mocht nemen in een nog op te richten gedeco van unit 6 en 7, terwijl de klacht van klager, zoals omschreven in zijn klaagschrift, is dat ondanks zijn inspanningen daartoe geen gedeco wordt opgericht op unit 6 en 7. De uitspraak van de beklagrechter kan dan ook niet in stand blijven en deze zal worden vernietigd.

Inhoudelijk overweegt de beroepscommissie als volgt. Het beklag betreft het feit dat er, ondanks klagers inspanningen daartoe, geen gedeco wordt opgericht op unit 6 en 7.

In artikel 74 van de Pbw is geregeld dat de directeur zorg draagt voor een regelmatig overleg met gedetineerden over zaken die rechtstreeks de detentie raken.

De beroepscommissie is van oordeel dat de directeur onvoldoende voortvarend heeft gehandeld ten behoeve van het oprichten van een gedeco op unit 6 en 7, althans een andere vorm van regelmatig overleg met gedetineerden. Daarbij is van belang dat op andere units in de p.i. Vught al wel een gedeco werkzaam was en onweersproken is dat klager zich samen met een piw-ster al vanaf eind 2015 heeft ingezet voor de oprichting van een gedeco op unit 6 en 7. Daarmee is de directeur tekort geschoten in zijn zorgplicht ex artikel 74 van de Pbw. Gelet hierop dient het beklag gegrond te worden verklaard. De beroepscommissie acht termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming aan klager van na te noemen hoogte.

Zaaknummer:

17/0282/GA en 17/0385/GA

Datum uitspraak:

19 september 2017

Beroepscommissie:

Soffers, mr. M.

Rijkers, mr. J.W.

Rutten, mr. M.A.G.

Jousma, mr. S. (secr.)

Trefwoorden:

Geestelijke verzorging; Disciplinaire straffen aanleiding; Ordemaatregel aanleiding

Samenvatting:

Verbod van directeur TA om te bidden in daarvoor niet bestemde ruimten levert geen schending op van artikel 9 EVRM. Karakter van detentie brengt mee dat hieraan door directeur beperkingen kunnen worden gesteld en deze hebben een wettelijke grondslag in de Pbw. Directeur heeft klager van tevoren gewaarschuwd dat het niet is toegestaan (gezamenlijk) te bidden in daartoe niet bestemde ruimten. Nu klager desondanks in strijd met bevelen van directeur heeft gehandeld en is blijven handelen, zijn de aan klager opgelegde straffen en maatregelen, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, niet als onredelijk of onbillijk aan te merken. Beroep directeur gegrond.

(Wet- en regelgeving: Pbw art. 2, 41; EVRM artikel 9)

Rechtsoverwegingen:

wettelijk kader

Uit artikel 2, vierde lid, van de Pbw vloeit voort dat de tenuitvoerlegging van een vrijheidsbenemende straf of maatregel met zich mee kan brengen dat personen ten aanzien van wie die tenuitvoerlegging plaatsvindt, worden onderworpen aan beperkingen welke voor het doel van de vrijheidsbeneming of in het belang van de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting noodzakelijk zijn.

Op grond van artikel 5, derde lid, van de Pbw is de directeur, voor zover zulks noodzakelijk is in het belang

van de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting of een ongestoorde tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming, bevoegd aan de gedetineerden bevelen te geven. De gedetineerden zijn verplicht deze bevelen op te volgen.

Artikel 41 van de Pbw:

1 De gedetineerde heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden en te beleven.

2 De directeur draagt zorg dat in de inrichting voldoende geestelijke verzorging, die zoveel mogelijk aansluit bij de godsdienst of levensovertuiging van de gedetineerden, beschikbaar is.

3 De directeur stelt de gedetineerde in de gelegenheid op in de huisregels vastgestelde tijden en plaatsen:

- a. persoonlijk contact te onderhouden met de geestelijke verzorger van de godsdienst of levensovertuiging van zijn keuze, die aan de inrichting is verbonden;

- b. contact te onderhouden met andere dan de onder a genoemde geestelijke verzorgers volgens artikel 38;

- c. in de inrichting te houden godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten van zijn keuze bij te wonen. Artikel 23 is van overeenkomstige toepassing Huisregels p.i. Vught TA 2014 onderdeel 4.1 geestelijke verzorging:

U heeft het recht uw godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden en te beleven. U wordt in de gelegenheid gesteld persoonlijk contact te onderhouden met de geestelijk verzorger van de godsdienst of levensovertuiging van uw keuze, die aan de inrichting is verbonden. Voorts wordt u in de gelegenheid gesteld om in de inrichting

te houden godsdienstige bijeenkomsten (zoals kerk- en gebedsdiensten) of levensbeschouwelijke bijeenkomsten (zoals bezinningsbijeenkomsten) van uw keuze bij te wonen, voor zover uw gezondheid zich daar niet tegen verzet en dit vanuit veiligheidsoogpunt verantwoord is.

(...)

Aan de inrichting zijn verbonden geestelijk verzorgers van protestantse en rooms-katholieke gezindte, imams voor de moslimgemeenschap en een humanistisch raadvrouw.

(...)

Godsdienstige bijeenkomsten of levensbeschouwelijke bijeenkomsten vinden voor zover mogelijk plaats in een daartoe aangewezen gemeenschappelijke ruimte. Deelname vindt enkel plaats met gedetineerden van uw eigen afdeling.

(...)

Artikel 9 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM):

1. Een ieder heeft recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst; dit recht omvat tevens de vrijheid om van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid hetzij alleen, hetzij met anderen, zowel in het openbaar als privé zijn godsdienst te belijden of overtuiging tot uitdrukking te brengen in erediensten, in onderricht, in praktische toepassing ervan en in het onderhouden van geboden en voorschriften.

2. De vrijheid zijn godsdienst te belijden of overtuiging tot uiting te brengen kan aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die bij de wet zijn voorzien en in een democratische

samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de openbare veiligheid, voor de bescherming van de openbare orde, gezondheid of goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

beoordelingskader

Klager is praktiserend moslim en ziet het als zijn religieuze plicht vijfmaal per dag op de voorgeschreven gebedstijden te bidden. Indien de gebedstijd aanvangt tijdens een activiteit als luchten, arbeid of recreatie wordt door een gedetineerde opgeroepen tot het gebed. Klager geeft hieraan onmiddellijk gehoor en vangt ter plaatse met andere medegedetineerden het gebed aan. De directeur heeft klager gesommeerd te stoppen met het bidden in niet daarvoor aangewezen ruimten. Klager heeft deze opdracht genegeerd waarna de directeur klager disciplinaire straffen en ordemaatregelen heeft opgelegd voor het gezamenlijk bidden in een ruimte die daarvoor niet bestemd is en het niet opvolgen van een opdracht van het personeel.

De beroepscommissie ziet zich allereerst voor de vraag gesteld of het verbieden van het bidden in niet daartoe bestemde ruimten, een beperking inhoudt van klagers recht vrij zijn godsdienst te belijden. De beroepscommissie beantwoordt die vraag bevestigend. Klager ziet het als zijn religieuze plicht vijfmaal per dag het gebed aan te vangen op de voorgeschreven tijden, bij voorkeur gezamenlijk met andere moslims. Nu klager op deze voorgeschreven tijden zich kan bevinden in een niet voor het gebed bestemde ruimte, beperkt het verbod de wijze waarop klager zijn godsdienst wenst te belijden. Dat blijkt uit het advies van

de islamitische geestelijke verzorging het niet noodzakelijk is precies op de voorgeschreven gebedstijd het gebed aan te vangen maar dat de gebedstijden een tijdsbestek vermelden waarbinnen het gebed dient plaats te vinden, doet daar niet aan af. Dat klager een andere interpretatie heeft over de uitvoering van zijn religieuze plichten, maakt niet dat klagers vorm van geloofsbelijdenis niet valt onder het bereik van artikel 9 EVRM.

De beroepscommissie ziet zich vervolgens voor de vraag gesteld of deze beperking gerechtvaardigd is in de zin van artikel 9, tweede lid, EVRM. Daartoe overweegt de beroepscommissie dat het verbod van de directeur en in het verlengde daarvan het gegeven bevel in artikel 2, vierde lid respectievelijk artikel 5, derde lid, van de Pbw een wettelijke grondslag hebben.

De beroepscommissie is voorts van oordeel dat de directeur zich op goede gronden op het standpunt stelt dat de beperking noodzakelijk is in het belang van de openbare veiligheid en voor de bescherming van de openbare orde. Met de directeur acht de beroepscommissie klagers geloofsuiting door - kort gezegd - te bidden waar en wanneer hij dat op grond van zijn geloof noodzakelijk acht, strijdig met de orde en veiligheid van de inrichting. Reeds het voor het bidden onderbreken van de ingeroosterde activiteiten en het afwijken van de bestemming gebruiken van de ruimten, vormen een inbreuk op de orde en de veiligheid van de inrichting. Daarbij komt dat voldoende aannemelijk is geworden dat klager tijdens het bidden verminderd aanspreekbaar is voor het personeel. Desgevraagd heeft klager

ter zitting medegedeeld alleen voor een noodsignaal of alarm te stoppen met bidden. Klager positioneert zich met zijn gedrag in een uitzonderingspositie, die direct raakt aan het voor een ordelijke en ongestoorde tenuitvoerlegging wezenlijke beginsel dat penitentiaire gedragsregels voor allen in gelijke mate dienen te gelden.

Klagers betoog dat het verbod van de directeur te bidden in de niet daartoe bestemde ruimten disproportioneel is, volgt de beroepscommissie niet. De beroepscommissie heeft eerder bepaald dat het in artikel 41 van de Pbw neergelegde recht op het vrij belijden van godsdienst niet zover reikt dat de gedetineerde altijd en op de door hem gewenste momenten van dit recht gebruik kan maken. Het karakter van de detentie brengt mee dat hieraan door de directeur beperkingen kunnen worden gesteld. Uit hetgeen ter zitting naar voren is gekomen, blijkt dat in de winterperiode van de vijf bidmomenten op een dag, maximaal twee bidmomenten conflicteren met een onderdeel van het dagprogramma. De overige bidmomenten bevindt klager zich in zijn cel. Klager wordt door op twee momenten van de dag niet te kunnen bidden op het door hem gewenste tijdstip en door hem gewenste plaats niet op een onaanvaardbare wijze in zijn geloofsuiting beperkt. Daarbij betreft de beroepscommissie dat klager ervoor kan kiezen niet deel te nemen aan het dagprogramma zodat hij op het gewenste tijdstip in zijn cel in de gelegenheid is het gebed aan te vangen. Voorts merkt de beroepscommissie op dat uit de behandeling ter zitting naar voren is gekomen dat klager niet altijd op de voorgeschreven tijd het gebed

aanvangt en dat het ook voorkomt dat hij om hem moverende redenen er zelf voor kiest af te wijken van de voorgeschreven aanvangstijd te bidden. Gelet op het voorgaande levert het verbod te bidden in daartoe niet bestemde ruimten geen schending op van artikel 9 EVRM, nu deze beperking noodzakelijk is in het belang van de openbare veiligheid en voor de bescherming van de openbare orde als bedoeld in het tweede lid van artikel 9 EVRM.

De directeur heeft klager van tevoren gewaarschuwd dat het niet is toegestaan (gezamenlijk) te bidden in daartoe niet bestemde ruimten. Nu klager desondanks in strijd met de bevelen van de directeur heeft gehandeld en is blijven handelen, zijn de aan klager opgelegde straffen en maatregelen, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, niet als onredelijk of onbillijk aan te merken. Het beroep van de directeur met kenmerk 17/282/GA zal derhalve gegrond worden verklaard. De beroepscommissie constateert dat klager het beroep met kenmerk 17/358/GA ter zitting heeft ingetrokken.

Zaaknummer:

17/2127/GA

Datum uitspraak:

12 september 2017

Beroepscommissie:

Korthals Altes, mr. W.F.

Bos drs. W.A.T.

Stolwerk, mr. M.J.

Koster, mr. M.L. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangbehandeling

Samenvatting:

Gevaarscriterium is onvoldoende onderbouwd. Door psychiater aangevoerde risico's voor vermeende tegenstanders is daartoe onvoldoende. Onvoldoende gebleken van concrete feiten en omstandigheden die maken dat klager een gevaar voor zichzelf en/of anderen vormt. Beroep gegrond, vernietiging bestreden beslissing en tegemoetkoming van € 50,=.

(Wet- en regelgeving: Pbw art. 46d, aanhef en onder a.)

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw vindt als uiterste middel geneeskundige behandeling plaats, voor zover aannemelijk is dat zonder die geneeskundige behandeling het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen (a-dwangbehandeling).

In de beslissing van 28 juni 2017 is vermeld dat de a-dwangbehandeling noodzakelijk is vanwege het gevaar voor de gezondheid of veiligheid van klager zelf of anderen.

Voor de vaststelling van het gestelde gevaar dienen op de situatie in detentie toegesneden feiten en omstandigheden te worden aangevoerd, waaruit de relatie met de stoornis en de aannemelijkheid van het gevaar kunnen worden afgeleid.

Uit de bestreden beslissing volgt dat klager zich volgens de behandelend psychiater in sterke mate van

medepatiënten afzondert. Hij is mondjesmaat in contact met de groepsleiding en wijst regelmatig de gesprekken met de psychiater af. Hij vertoont bijzondere rituelen die godsdienstig geïnspireerd lijken te zijn, maar niet inhoudelijk op religie gebaseerd. Hij heeft almachts- en grootheidswanen. Door de realiteit is hij niet te corrigeren; hij heeft extreme negatieve meningen ten opzichte van christenen en joden. Hij gaat de laatste tijd steeds meer achteruit. Hij vernielt dingen op zijn kamer zoals de toiletpot. Wanneer hij confronterend benaderd wordt, kan hij verbaal dreigend worden. Hij heeft geen ziekte-inzicht en weigert medicatie te nemen om zijn psychische toestand te verbeteren.

Uit het advies van de niet bij de behandeling betrokken psychiater volgt – onder meer – dat klager aanvankelijk recreëerde met een beperkte groep medepatiënten, maar na een aantal radicale uitspraken, waardoor de overige patiënten werden ontwricht, is teruggezet in een individueel programma. Klager vertelde over een oorlog tegen de islam, die volgens hem omgezet zal worden naar een oorlog tegen het christendom, hindoeïsme, taoïsme enzovoort. Hij denkt dat hij de uitverkorene is. Hij komt verward over, heeft spullen kapot gemaakt en vertoont bizar gedrag, zoals het opruimen van poep met zijn handen. Er is sprake van grootheidswanen en een uitgesproken haat tegen joden en christenen, zonder enige terughoudendheid. Onderstimulering en het verder verdiepen in zijn geloof kunnen een verdieping van de psychose veroorzaken, waarbij

agressieve uitbarstingen naar vermeende 'tegenstanders' tot de risico's behoren. Er is sprake van een manisch psychotisch toestandsbeeld in het kader van schizofrenie of een schizo-affectieve stoornis.

Hoewel uit de stukken volgt dat klager is gediagnosticeerd met een ziekelijke stoornis van de geestvermogens en hij hiervoor behandeling behoeft, acht de beroepscommissie de onderbouwing van het gevaarscriterium van de zijde van de directeur vooralsnog onvoldoende.

De omstandigheid, zoals verwoord door dr. Ten B., dat sprake zou zijn van een risico voor 'vermeende tegenstanders', is daartoe onvoldoende. Uit de stukken blijkt onvoldoende welke concrete op de situatie toegesneden feiten en omstandigheden maken dat klager een gevaar voor de gezondheid en veiligheid van zichzelf dan wel van anderen vormt. Dat klager op 27 juli 2017 uit het niets een psychotherapeut heeft aangevallen, kan geen rol spelen bij de beoordeling van de bestreden beslissing, nu dit incident heeft plaatsgevonden na het nemen van de beslissing tot toepassing en na de toepassing van a-dwangbehandeling. Aan een ingrijpend middel als de dwangbehandeling dient een gedegen motivering ten grondslag te worden gelegd. De huidige motivering wordt onvoldoende zwaarwegend geacht om toepassing van het onderhavige ingrijpende middel te rechtvaardigen. De beslissing van de directeur bij klager een dwangbehandeling, als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw toe te passen moet daarom worden aangemerkt als onredelijk en onbillijk. Het beroep zal dan ook gegrond worden verklaard.

De beroepscommissie acht termen

aanwezig voor het toekennen van een financiële tegemoetkoming en zal de hoogte daarvan vaststellen op € 50,=. Voor een veroordeling in de proceskosten, zoals namens klager is verzocht, geldt dat de Pbw een dergelijke mogelijkheid niet kent.

Zaaknummer:

17/1910/GA

Datum uitspraak:

12 september 2017

Beroepscommissie:

Wit, J.A.M. de
Brand, J.G.A. van den
Selnick Marzullo, drs. M.J.
Kokee, mr. R. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangbehandeling

Samenvatting:

Behandelplan moet inzicht geven in de vraag hoe logisch en consistent de stappen zijn gezet van symptomen naar diagnose en interventie. In onderhavig behandelplan geen verwijzing naar de psychotische stoornis van klager. Niet gebleken dat op de diagnose toegespitste behandelingen zijn aangeboden die gevaar op minder ernstige wijze kunnen afwenden. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 50,=. (Wet- en regelgeving: Pbw art 46d, e; Pm art. 21b)

Rechtsoverwegingen:

Artikel 46d, aanhef en onder a van de Pbw bepaalt dat buiten de situaties bedoeld in artikel 32, indien

wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 46c, onderdelen b en c, als uiterste middel geneeskundige behandeling kan plaatsvinden, voor zover aannemelijk is dat zonder die geneeskundige behandeling het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen (a-dwangbehandeling), of, indien de directeur daartoe een besluit heeft genomen en dit naar het oordeel van een arts volstrekt noodzakelijk is om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde binnen de inrichting doet veroorzaken, af te wenden (b-dwangbehandeling). Op grond van artikel 46e eerste en tweede lid, van de Pbw vindt geneeskundige behandeling overeenkomstig artikel 46d, onder a plaats na een schriftelijke beslissing van de directeur waarin wordt vermeld voor welke termijn zij geldt. Ten behoeve van deze beslissing dient te worden overgelegd een verklaring van de behandelend psychiater alsmede een verklaring van een psychiater die de gedetineerde met het oog daarop kort tevoren heeft onderzocht maar niet bij diens behandeling betrokken was. Op grond van artikel 21b, eerste lid aanhef en onder a van de Penitentiaire maatregel (Pm) wordt in het geneeskundig behandelingsplan ten minste opgenomen de diagnose van de stoornis van de geestvermogens van de gedetineerde. De beroepscommissie stelt vast dat aan de formele vereisten van artikel 46e van de Pbw is voldaan, in het bijzonder en afgaand op de verklaring van de tweede psychiater, dat de tweede psychiater niet bij de behandeling van klager betrokken

is geweest.

De basis van de a-dwangbehandeling als bedoeld in artikel 46d van de Pbw wordt gevormd door het behandelplan van de gedetineerde. Het behandelplan zal inzicht moeten geven in de vraag in hoeverre logisch en consistent de stappen zijn gezet van symptomen naar diagnose en interventie. De beroepscommissie stelt vast dat in het overgelegde behandelplan en de hierin gegeven diagnose (DSM-IV-TR) geen verwijzing wordt gemaakt naar de psychotische stoornis van klager, terwijl in de toelichtende stukken van de directeur wordt gesteld dat klager lijdt aan ernstige psychotische belevingen, zoals wanen, incoherentie en mogelijk akoestische hallucinaties. Niet is gebleken bovendien dat klager, anders dan hem medicatie aan te bieden en zo prikkelarm mogelijk te benaderen, nader op de diagnose toegespitste behandelingen zijn aangeboden die het gevaar op minder ingrijpende wijze zouden kunnen afwenden. Gelet hierop is de beroepscommissie van oordeel dat op basis van het thans beschikbare behandelplan niet zonder meer kan worden geconcludeerd dat klager gedurende langere tijd onder dwang medicatie moet worden toegediend. Het beroep zal daarom gegrond worden verklaard en de beslissing van de directeur zal worden vernietigd. De beroepscommissie acht termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming aan klager en stelt deze vast op € 50,=.

Zaaknummer:

17/1290/GA

Datum uitspraak:

7 september 2017

Beroepscommissie:

Wit, mr. J.A.M. de
Rutten, mr. M.A.G.
Schagen MA, J.
Koster, mr. M.L. (secr.)

Trefwoorden:

Disciplinaire straffen aanleiding;
Disciplinaire straffen straftoemeting;
Tegemoetkoming financieel

Samenvatting:

Disciplinaire straf vanwege aantreffen telefoon niet onredelijk /onbillijk. Hoewel het de tweede keer was dat een mobiele telefoon werd aangetroffen en het de directeur vrij stond af te wijken van het in sanctiekaart genoemde strafmaximum is sprake van dermate grote afwijking dat opgelegde straf disproportioneel is. Beroep in zoverre gegrond, tegemoetkoming € 30,=. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 50, 51)

Rechtsoverwegingen:

Vast staat dat bij een celinspectie op 20 maart 2017 een mobiele telefoon in klagers cel is aangetroffen. In de huisregels van de locatie Sittard is in artikel 4.5.1.1., aanhef en onder b., bepaald dat zend- en communicatieapparatuur verboden is in de inrichting. Gelet hierop is de beroepscommissie van oordeel dat de aangetroffen mobiele telefoon terecht is aangemerkt als contrabande, zodat de directeur in redelijkheid kon beslissen aan klager een disciplinaire straf op te

leggen.

Wat betreft de hoogte van de opgelegde straf overweegt de beroepscommissie als volgt. In de 'Sanctiekaart 2016 landelijk' staat bij het bezit van een mobiele telefoon maximaal een straf van 10 dagen opsluiting in eigen cel genoemd. De directeur heeft gemotiveerd dat hij is afgeweken van het in de sanctiekaart genoemde strafmaximum, omdat het de tweede keer was dat bij klager een mobiele telefoon werd aangetroffen.

Hoewel het de directeur naar het oordeel van de beroepscommissie gelet hierop vrij stond ten nadele van klager af te wijken van het in de sanctiekaart genoemde strafmaximum is zij van oordeel dat de opgelegde disciplinaire straf van twaalf dagen strafcel een dermate grote afwijking in vergelijking met de sanctiekaart vormt dat dit als disproportioneel dient te worden aangemerkt. Volstaan had kunnen worden met de oplegging van een disciplinaire straf van twaalf dagen opsluiting in een andere verblijfsruimte dan een strafcel.

Gelet op het voorgaande zal de beroepscommissie het beroep gegrond verklaren voor zover de directeur een zwaardere straf heeft opgelegd dan twaalf dagen opsluiting in een andere verblijfsruimte dan een strafcel, de uitspraak van de beklagcommissie in zoverre vernietigen en het beklag in zoverre alsnog gegrond verklaren. Zij kent klager een tegemoetkoming toe van in totaal € 30,=.

Zaaknummer:

17/1374/GA

Datum uitspraak:

7 september 2017

Beroepscommissie:

Wit, mr. J.A.M. de
Rutten, mr. M.A.G.
Schagen, J. MA
Koster, mr. M.L.

Trefwoorden:

Bezoek

Samenvatting:

Afwijzing verzoek om bzt niet onredelijk nu klager als gevolg van schorsing van zijn detentie niet aan het vereiste van zes maanden voldeed als genoemd in art. 3.8.1. Oude regeling niet op klager van toepassing nu datum van verzoek bzt bepalend is. Niet gebleken van bijzondere omstandigheden. Beroep directeur gegrond, beklag alsnog ongegrond.

(Wet- en regelgeving: Pbw art. 38; Regeling model huisregels penitentiaire inrichtingen art. 3.8.1.)

Rechtsoverwegingen:

Ingevolge hoofdstuk 3.8.1. van de Regeling model huisregels penitentiaire inrichtingen en de huisregels van de p.i. Vught kan een gedetineerde een keer per maand bzt ontvangen indien deze onder andere voldoet aan de voorwaarde dat hij gedurende een aaneengesloten periode van zes maanden in een of meerdere normaal beveiligde penitentiaire inrichtingen zijnde gevangenis of huis van bewaring verblijft. De periode die de

gedetineerde direct voorafgaand aan de plaatsing in een andere inrichting heeft doorgebracht, telt mee bij de berekening van deze wachttijd van zes maanden. Zoals de beroepscommissie eerder in onder meer RSJ 24 juli 2015, 15/1184/GA heeft overwogen zal de directeur van geval tot geval een verzoek om bzt moeten beoordelen en daarbij een concreet op de verzoeker toegesneden beslissing moeten nemen. Nu vaststaat dat de tenuitvoerlegging van klagers detentie in de periode van 29 augustus 2016 tot en met 22 december 2016 geschorst is geweest, voldeed klager niet aan de voorwaarde van verblijf in een of meerdere normaal beveiligde inrichtingen zijnde een gevangenis of huis van bewaring gedurende een aaneengesloten periode van zes maanden.

Voor zover klager stelt dat de oude regeling inzake bzt op hem van toepassing is aangezien hij, op de periode van schorsing na, sinds 2014 gedetineerd is, overweegt de beroepscommissie dat de datum van het verzoek om bzt in deze bepalend is, zodat voor de beoordeling van klagers verzoek de regeling als hiervoor weergegeven van toepassing is. Voorts is de beroepscommissie, anders dan klager stelt, van oordeel dat niet gebleken is dat sprake is van bijzondere omstandigheden. Hierbij is in aanmerking genomen dat klager immers gedurende de periode van schorsing contact met zijn naasten heeft kunnen onderhouden.

Ten slotte overweegt de beroepscommissie dat voor zover klager stelt dat is verzuimd een op hem toegesneden beslissing te nemen, klager niet heeft weersproken dat hij, nadat de

casemanager hem de beslissing inzake bzt had medegedeeld, zijn verzoek heeft ingetrokken als gevolg waarvan de directeur de beslissing niet (meer) op schrift heeft gesteld. Derhalve is door toedoen van klager geen sprake van een kenbare motivering. Met inachtneming van de in beklag en beroep gegeven motivering van de directeur, is de beroepscommissie overigens van oordeel dat voldoende is gebleken van een op klager toegesneden beslissing. Het beroep van de directeur zal derhalve gegrond worden verklaard en de uitspraak van de beklagcommissie zal worden vernietigd. Het beklag zal alsnog ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

17/0205/GA

Datum uitspraak:

17 augustus 2017

Beroepscommissie:

Bas, mr. C.M. van der
Rijkers, mr. J.W.
Mulder, mr. drs. L.C.
Dwarka, mr. S.S.

Trefwoorden:

Cameratoezicht

Samenvatting:

Door een camera die bestemd is voor omtrekbeveiliging te gebruiken om gericht en gedurende geruime tijd klagers cel te observeren ten einde een mobiele telefoon op te sporen, is inbreuk gemaakt op klagers recht op privacy. Beroep directeur ongegrond. (Wet- en regelgeving: EVRM art. 8; Pbw

art. 34, 24a en 51a)

Rechtsoverwegingen:

Vaststaat dat op 10 augustus 2016 de camera van de omtrekbeveiliging is ingezet om van buitenaf (een deel van) de binnenzijde van de cel van klager te observeren in verband met een vermoeden dat klager in het bezit was van een mobiele telefoon. Klager meent dat de camera reeds in de ochtend gericht was op zijn celraam tot middernacht. De directeur stelt zich op het standpunt dat de observatie heeft geduurd van 17.00 uur tot 00.00 uur. Het doel van deze cameraobservatie was uit te vinden of klager een telefoon op zijn cel had.

Het plaatsen van een gedetineerde onder camera-observatie vormt een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de gedetineerde, die wordt beschermd door artikel 8 van het EVRM, dat onder meer voorziet in het recht op respect voor privé- en familielevens. Op grond van artikel 8, tweede lid, van het EVRM is een dergelijke inbreuk uitsluitend toegestaan als deze bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Door een camera die bestemd is voor omtrekbeveiliging – anders dan in het kader van die beveiliging – te gebruiken om gericht en gedurende geruime tijd klagers cel te observeren, is inbreuk gemaakt op klagers recht op privacy als hierboven bedoeld. De vraag is of deze

inbreuk gerechtvaardigd is op grond van artikel 8, tweede lid, van het EVRM. De beroepscommissie beziet daartoe eerst of nationale wetgeving een grondslag biedt voor de gemaakte inbreuk.

De directie van het PBC meent dat het vrijstellingsbesluit van artikel 38, eerste en derde lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) van toepassing is. Nu deze vrijstelling echter ziet op openbare - en/of buitenterreinen en niet op privéverblijven als de cel van klager, is deze in het onderhavige geval niet van toepassing. In de Penitentiaire Beginselenwet is observatie door middel van een camera in bepaalde situaties toegestaan als dit ter bescherming van de geestelijke of lichamelijke toestand van de gedetineerde noodzakelijk is (artikelen 24a en 51a van de Pbw). Gesteld noch gebleken is dat hiervan sprake was. De beroepscommissie stelt vast dat de Wbp, de Pbw, noch enige andere wettelijke regeling een grondslag biedt voor de mogelijkheid om met gebruik van de buitencamera de binnenzijde van een cel te observeren. De beroepscommissie is voorts van oordeel dat de inbreuk op de privacy van klager door de onderhavige inzet van de buitencamera niet noodzakelijk was, nu met behulp van een minder ingrijpend middel, de Mobifinder, eveneens kon worden getracht uit te vinden of klager een telefoon op zijn cel had. Ook een celinspectie zoals bedoeld in artikel 34 van de Pbw had daartoe kunnen worden ingezet.

Nu door de onderhavige cameraobservatie een inbreuk is gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van klager en deze inbreuk niet is toegestaan omdat deze niet is voorzien

bij wet en niet noodzakelijk is, is klagers persoonlijke levenssfeer als beschermd door artikel 8 van het EVRM geschonden. Het beroep van de directeur zal daarom ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

17/2692/SGA

Datum uitspraak:

16 augustus 2017

Beroepscommissie:

Hartog, mr. J.D. den

Maes, mr. J.M.J.D.

Trefwoorden:

Disciplinaire straffen straftoemeting;
Schorsing procedureel

Samenvatting:

De directeur heeft onvoldoende gemotiveerd waarom hij een hogere straf heeft opgelegd dan volgens het landelijk geldende sanctiebeleid (vermeld in de Sanctiekaart 2016 Landelijk) als maximaal wordt genoemd. Afwijkingen van dat sanctiebeleid zijn toegestaan, mits dit door de directeur wordt gemotiveerd. De motivering van de directeur ziet enkel op de strafwaardigheid van feiten maar niet blijkt dat rekening is gehouden met het feit dat klager inmiddels al een maand in afzondering en opsluiting verblijft, terwijl doel van het sanctiebeleid (onder meer) is het terugdringen van mogelijk schadelijke effecten van (langdurige) afzondering.

(Wet- en regelgeving: Pbw art. 51 en 66; Sanctiekaart 2016 Landelijk)

Rechtsoverwegingen:

De voorzitter wijst het verzoek toe voor zover de aan verzoeker opgelegde disciplinaire straf langer duurt dan tien dagen en schorst de tenuitvoerlegging van die disciplinaire straf met ingang van 21 augustus 2017 om 16.45 uur. Zij wijst het verzoek voor het overige af.

Zaaknummer:

17/2090/GB

Datum uitspraak:

26 september 2017

Beroepscommissie:

Wabeke, mr. J.W.

Brand, J.G.A. van den

Rutten, mr. M.A.G.

Schuren, Y.L.F. (secr.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing VRIS

Samenvatting:

Klager heeft geen rechtmatig verblijf in Nederland. Medisch adviseur acht overplaatsing op medische gronden ivm dochter geïndiceerd. Beroepscommissie oordeelt anders. Blijkens bezoekerslijst is klager niet van bezoek verstoken en dochter heeft hem tweemaal bezocht. Klager is mogelijkheid geboden van omgekeerde bezoekenregeling maar hij heeft daarvan geen gebruik willen maken. Voorts mogelijkheid via Skypeverbinding contact met familie te onderhouden. Afwijzing verzoek overplaatsing niet onredelijk/onbillijk. Beroep ongegrond.

(Wet- en regelgeving: Pbw art. 18; Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 20b)

Rechtsoverwegingen:

4.1. Namens klager is verzocht het beroep nader mondeling te mogen toelichten. De beroepscommissie wijst dit verzoek af, nu zij zich op basis van de stukken voldoende ingelicht acht om op het beroep te beslissen.

4.2. De gevangenis van de p.i. Ter Apel is een gevangenis voor mannen met een regime van beperkte gemeenschap en een normaal beveiligingsniveau. Dit is tevens een inrichting die, ingevolge artikel 20b, tweede lid onder a, van de Regeling, is aangewezen voor de opvang van strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen. Dit zijn vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben in Nederland in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000 en ten aanzien van wie voorlopige hechtenis ingevolge een bevel van vangenneming of gevangenhouding, een vrijheidsstraf of een maatregel tot plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders ten uitvoer wordt gelegd.

4.3 Klager behoort tot de categorie strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen. Vreemdelingen die na de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf geen rechtmatig verblijf in Nederland meer hebben, worden ingevolge artikel 20b van de Regeling in beginsel in een inrichting voor strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen geplaatst.

4.4. Onweersproken is dat klager geen rechtmatig verblijf in Nederland zoals bedoeld in artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000 heeft. De p.i. Ter Apel is derhalve in beginsel voor hem de aangewezen inrichting. Slechts in uitzonderlijke omstandigheden kan op het plaatsingsbeleid van artikel 20b, tweede lid onder b, van de Regeling een uitzondering worden gemaakt.

Klager heeft bezoekproblemen aan zijn verzoek tot overplaatsing naar de gevangenis van de p.i. Leeuwarden ten grondslag gelegd. Bezoekproblemen zijn inherent aan het ondergaan van detentie en vormen, behoudens bijzondere omstandigheden, geen selectie criterium. De beroepscommissie heeft kennisgenomen van het advies van de medisch adviseur van de afdeling IMA van 22 mei 2017. Uit dit advies volgt dat de medisch adviseur de door klager verzochte overplaatsing op medische gronden geïndiceerd acht. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat klagers dochter lijdt aan epilepsie en een mentale retardatie heeft en derhalve niet in staat is zelfstandig naar Ter Apel af te reizen. Desalniettemin acht de beroepscommissie niet van dusdanig uitzonderlijke omstandigheden gebleken dat van het hiervoor bedoelde plaatsingsbeleid diende te worden afgeweken. Hiertoe overweegt zij dat klager, blijkens de door de inrichting overgelegde bezoekerslijst, vrijwel maandelijks bezoek ontvangt en derhalve niet van bezoek is verstoken. Hieruit blijkt tevens dat klagers dochter, hoewel niet in staat klager zelfstandig in Ter Apel te bezoeken, hem tweemaal – kennelijk in het bijzijn van haar moeder cq. klagers echtgenote – in de inrichting heeft bezocht. Anderzijds overweegt de beroepscommissie dat klager de mogelijkheid is geboden van de omgekeerde bezoeksregeling gebruik te maken, maar dat hij heeft aangegeven daarvan geen gebruik te willen maken. Daarnaast worden gedetineerden in de p.i. Ter Apel in de gelegenheid gesteld door middel van een Skypeverbinding contact met hun familie te onderhouden. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen

kan de op de onder 3.2 genoemde gronden van de selectiefunctaris, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt. Het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

17/1331/GB

Datum uitspraak:

28 augustus 2017

Beroepscommissie:

Wabeke, mr. J.W.
Brand, J.G.A. van den
Rutten, mr. M.A.G.
Vries, P. de. (secr.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing eerste plaatsing gevangenis

Samenvatting:

Enige concrete onderbouwing van de door de selectiefunctaris aangevoerde capaciteitsproblemen in de gevangenissen in de regio Rotterdam ontbreekt. Van een belangenafweging, om klager niet op de wachtlijst te plaatsen, is evenmin gebleken. Beroep gegrond, opdracht nemen nieuwe beslissing. Geen tegemoetkoming. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 17, 25)

Rechtsoverwegingen:

4.1. De gevangenis van de p.i. Lelystad is een gevangenis voor mannen met een regime van beperkte gemeenschap en een normaal beveiligingsniveau.

4.2. Klager, die is veroordeeld, kan in een gevangenis met een regime van beperkte gemeenschap worden geplaatst.

4.3. Ingevolge artikel 25, zevende lid, van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (hierna: de Regeling) worden gedetineerden die tot een gevangenisstraf zijn veroordeeld, in een gevangenis in het arrondissement van vestiging geplaatst. Indien in het arrondissement van vestiging geen gevangenis is aangewezen of geen plaats in een gevangenis in het desbetreffende arrondissement beschikbaar is, wordt de gedetineerde in een gevangenis in een aanpalend arrondissement geplaatst. De selectiefunctionaris stelt dat in de gevangenissen in de regio Rotterdam vanwege capaciteitsproblemen op korte termijn geen plaats beschikbaar was. Als gevolg daarvan is klager in de gevangenis van de p.i. Lelystad – gelegen in een aanpalend arrondissement van het arrondissement Rotterdam – geplaatst.

4.4. De beroepscommissie merkt allereerst op dat het streven naar optimale capaciteitsbenutting niet redengevend is om af te wijken van de Regeling. Het beleid van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is – hoewel begrijpelijk – immers van lagere orde dan een formele ministeriële regeling. Afwijking van de Regeling wegens capaciteitsproblemen, zonder de gedetineerde op de wachtlijst te plaatsen, kan en mag daarom niet zonder enige belangenafweging en onderbouwing van de redelijkheid om van die wachtlijst af te zien. De enkele omstandigheid dat klager in de

onderhavige zaak op een wachtlijst geplaatst zou moeten worden, is dan ook onvoldoende om te besluiten klager niet in het arrondissement van vestiging te plaatsen.

4.5. De beroepscommissie stelt voorts vast dat enige concrete onderbouwing van de door de selectiefunctionaris aangevoerde capaciteitsproblemen in de gevangenissen in de regio Rotterdam ontbreekt en van een belangenafweging is evenmin gebleken. De op de onder 3.2 genoemde gronden gebaseerde beslissing kan vanwege een motiveringsgebrek dan ook niet in stand blijven. De bestreden beslissing zal derhalve worden vernietigd. De selectiefunctionaris zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming.

5. De uitspraak
De beroepscommissie verklaart het beroep gegrond en vernietigt de bestreden beslissing. Zij draagt de selectiefunctionaris op een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van haar uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan.

Zaaknummer:

17/2698/GV

Datum uitspraak:

30 augustus 2017

Beroepscommissie:

Bas, mr. C.M. van der

Brand, J.G.A. van den Brand
Schagen MA, J.
Boerhof, mr. R. (secre.)

Trefwoorden:

Incidenteel verlof

Samenvatting:

Klager is veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf. Klager heeft specifiek verzocht om incidenteel verlof op 31 augustus 2017, omdat hij tijd wil doorbrengen met zijn gezin en zijn dochter op die datum jarig is. Dit betreft in dit geval een (afzonderlijk) verzoek om verlof dat los staat van het verlenen van verlof in het kader van de resocialisatie. Geen sprake van een gebeurtenis waarbij klagers aanwezigheid noodzakelijk is. Beroep ongegrond.

(Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 21)

Rechtsoverwegingen:

De beroepscommissie stelt voorop dat klagers raadvrouw het beroep gericht tegen de in navolging van RSJ 12 april 2017, 16/1660/GV (eindbeslissing) genomen beslissing van de Staatssecretaris van 29 mei 2017 heeft ingetrokken. Daarmee is de beslissing van 29 mei 2017 onherroepelijk en komt de beroepscommissie niet toe aan de vraag of die beslissing in overeenstemming is met RSJ 12 april 2017, 16/1660/GV (eindbeslissing). Zij gaat daarom voorbij aan de door klagers raadvrouw in dit verband aangevoerde verweren.

Klager heeft specifiek verzocht om incidenteel verlof op 31 augustus 2017, omdat hij tijd wil doorbrengen met zijn gezin en omdat zijn dochter op die

datum jarig is. De beroepscommissie verstaat dit verzoek als een (afzonderlijk) verzoek om verlof dat los staat van het verlenen van verlof in het kader van de resocialisatie, omdat dat laatste al aan de orde is geweest in RSJ 12 april 2017, 16/1660/GV (eindbeslissing). Dat betekent dat het onderhavige verzoek om verlof hieronder op dezelfde wijze zal worden afgedaan als vergelijkbare verzoeken van andere (niet levenslanggestrafte) gedetineerden. In artikel 21, eerste lid, van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting (de Regeling) is bepaald dat incidenteel verlof kan worden verleend voor het bijwonen van gebeurtenissen in de persoonlijke sfeer van de gedetineerde, waarbij zijn aanwezigheid noodzakelijk is. Hoewel de beroepscommissie begrijpt dat klager op de verjaardag van zijn dochter aanwezig wil zijn, is dat volgens vaste jurisprudentie van de beroepscommissie (onder andere RSJ 1 augustus 2016, 16/2544/GV) geen gebeurtenis waarbij klagers aanwezigheid noodzakelijk is. Reeds hierom kan de beslissing van de Staatssecretaris, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt. Het beroep zal ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

17/1658/JM

Datum uitspraak:

25 september 2017

Beroepscommissie:

Iedema, mr. M.
Bos, drs. W.A.Th.
Schoenmaeckers, J.H.A.M.C.
Gemert, mr. H.S. (secr.)

Trefwoorden:

Medische verzorging behandeling;
Tegemoetkoming financieel

Samenvatting:

Nagelaten is adequaat tijdige zorg te verlenen m.b.t. gebroken hand. Direct raadplegen arts had in rede gelegen nu bij eerste contact door verpleegkundige asdrukpijn is geconstateerd. Beroep gegrond, tegemoetkoming voor ongemak € 25,=.
(Wet- en regelgeving: Rjj art. 55)

Rechtsoverwegingen:

Uit artikel 55 van het Reglement Justitiële Jeugdinstelling (Rjj) volgt dat een jeugdige beroep kan indienen tegen het medisch handelen door of namens de inrichtingsarts dat in strijd met het belang van een goede uitoefening van de individuele gezondheidszorg wordt geacht.

Uit de stukken, waaronder het medisch dossier, en de behandeling ter zitting is gebleken dat klager op 19 januari 2017 betrokken was bij een vechtpartij met een medege-detineerde.

Op 20 januari 2017 is klager, die nog veel pijn aan zijn hand had, door de verpleegkundige gezien en is door de verpleegkundige in het his vermeld 'asdrukpijn pos.'

Op 23 januari 2017 is klager wederom gezien door een verpleegkundige die dezelfde dag telefonisch contact heeft opgenomen met de inrichtingsarts en hem heeft ingepland voor het

spreekuur op 26 januari 2017. Op 26 januari 2017 is klager onderzocht door de inrichtingsarts en is hij dezelfde dag doorgestuurd naar het ziekenhuis voor het maken van een röntgenfoto. Vervolgens is in het ziekenhuis geconstateerd dat er sprake was van een fractuur.

Naar het oordeel van de beroepscommissie had, nadat bij het eerste contact op 20 januari 2017 door de verpleegkundige was geconstateerd dat er sprake was van asdrukpijn, het in de rede gelegen om direct de inrichtingsarts te raadplegen. Nu pas op 23 januari 2017 door een verpleegkundige voor het eerst telefonisch contact is opgenomen met de inrichtingsarts en klager pas op 26 januari 2017 door de inrichtingsarts is gezien en doorgestuurd naar het ziekenhuis voor het maken van een röntgenfoto, is de beroepscommissie van oordeel dat is nagelaten adequaat tijdige zorg te verlenen met betrekking tot klagers gebroken hand en dat aldus sprake is van handelen in strijd met de in artikel 55 Rjj neergelegde norm. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard. De beroepscommissie acht een tegemoetkoming van € 25,= op zijn plaats.

De beroepscommissie merkt daarbij op dat de tegemoetkoming wordt toegekend voor het door klager ondervonden ongemak en niet bedoeld is als schadevergoeding.